

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 507
din 29.10.2009**

Dosar nr.: 295/2009

Petiția nr.: 6984 din data 20.07.2009

Petent: P T , redirecționată de către A.N.P.C. - Comisariatul Regional pentru Protecția Consumatorilor Argeș

Reclamat: S.C. Dacos S.A., S.C. Lucky Trans Tour S.R.L

Obiect: suportarea plății biletului de călătorie contrar prevederilor legii nr. 519/2002

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. P T , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. S.C. Dacos S.A., cu sediul în Râmnicu Vâlcea, Calea București, nr.267, jud. Vâlcea

I.2.2. S.C. Lucky Trans Tour S.R.L, cu sediul în Miovene – Argeș, str. Părăști, nr.52, jud. Argeș

II. Obiectul sesizării

2.1. Plângerea vizează situația petentei, în ceea ce privește suportarea din bugetul propriu a biletului de călătorie, deși beneficiază de gratuitate potrivit prevederilor legii nr. 519/2002.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr.6984 din 20.07.2009, petenta susține că în data de 22 iunie, șoferul microbuzului aparținând societății S.C. Lucky Trans Tour S.R.L, i-a solicitat suma de 15 lei pentru călătorie, deși aceasta avea bilete gratuite acordate în baza Legii nr. 519/2002. Petenta susține că aceeași situație s-a concretizat și la societatea S.C. Dacos S.A.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

4.2. Prin adresa cu nr. 7079 din 23.07.2009 a fost citată petenta. Prin adresa cu nr. 7077 din 23.07.2009 a fost citată S.C. Lucky Trans Tour S.R.L, prin reprezentant, iar prin adresa nr. 7078 din 23.07.2009 a fost citată S.C. Dacos S.A., prin reprezentant.

4.3. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 25.08.2009. La termen s-au prezentat părțile reclamate, prin reprezentanți legali. Reprezentanții celor două societăți au depus înscrisuri, și au aratat faptul că petentei i s-a restituit pretul biletului în cauză.

4.3. Consiliul a acordat petentei termen pentru concluzii scrise la data de 11.09.2009. Pana la solutionarea plangerii petenta nu a comunicat note scrise.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Petenta arată că este persoană cu handicap și beneficiază de legitimație gratuită pentru transportul interurban auto. În acest sens, petenta precizează că în data de 22 iunie, orele 10,50, s-a urcat în autobuzul pentru ruta Pitești-București, autobuz aparținând S.C. Lucky Trans Tour S.R.L, și deși beneficiază de gratuitate în baza Legii 519/2002, șoferul i-a solicitat să plătească suma de 15 lei. Petenta susține că i-a spus șoferului că posedă bilet gratuit, însă acesta i-a replicat că aceste bilete nu se mai primesc, căci banii promiși de Ministrul Transporturilor nu mai ajung la firmele care transportă persoane.

5.1.2. De asemenea, petenta arată că la întoarcere s-a urcat într-un autobuz aparținând S.C. Dacos S.A. și, deși a arătat legitimația șoferului, acesta i-a solicitat să plătească biletul de călătorie.

Susținerile S.C. Dacos S.A.

5.2.1. S.C. Dacos S.A. arată că anual transportă aproximativ 1.5. milioane de pasageri, din care peste 100.000 de persoane călătoresc în baza unor legi speciale beneficiind de prețuri reduse sau gratuite. Precizează că, în conformitate cu legea nr. 448/2006, o serie de categorii de persoane cu handicap beneficiază de gratuitate la transportul interurban auto. Condițiile de acordare a gratuității sunt definite de legea nr. 448/2006 și H.G. nr. 680/2007. Aceste condiții sunt procedurate și afișate la sediul agențiilor Dacos, prezentate public pe pagina de internet a societății.

5.2.4. Referitor la procedura de admitere la transport, reclamata susține că persoana cu handicap sau asistentul personal va prezenta la ghișeele agențiilor de voiaj sau șoferului autobuzului, după caz, cupoanele statistice atașate la biletele speciale de călătorie, completate conform rubricăției (număr legitimație, nume și prenume, ruta: „de la stația” „până la stația”). Operatorul din agenție sau, după caz, șoferul va verifica legitimația, biletul special pentru călătorii gratuite și actul de identitate al utilizatorului. Dacă toate documentele prezentate confirmă calitatea de beneficiar al serviciilor acordate în baza legislației în vigoare, operatorul din agenție sau șoferul, vor scrie pe spatele cupoanelor aferente biletelor de călătorie gratuită ora și data deplasării persoanei, ruta pe care se deplasează persoana și locul atribuit în autocar.

5.2.6. Reclamata arată că a desfășurat o investigație internă în ceea ce privește cazul petentei și atașează la dosar, declarația operatoarei ce își desfășura activitatea în agenția Dacos din autogara Militari, în data de 22.06.2009.

Susținerile S.C. Lucky Trans Tour S.R.L

5.3.1. Reclamata depune la dosar înscrișuri și arată că societatea reclamată acordă gratuitate biletelor de transport, în beneficiul persoanelor cu handicap. În acest sens, depune situația centralizatoare a borderourilor rezultate din aplicarea legii privind transportul de persoane și a legii privind protecția persoanelor cu handicap, pentru lunile mai și iunie 2009. De asemenea, depune facturi fiscale reprezentând contravaloarea taloanelor gratuite pentru persoanele cu handicap.

5.3.2. În ceea ce privește situația particulară a petentei, societatea reclamată arată că a luat legătura cu aceasta și a restituit suma de 15 lei reprezentând valoarea biletului de călătorie pe ruta Pitești-București.

5.3.3. În acest sens, se depune la dosar declarația scrisă a petentei prin care arată în mod expres că, urmare restituirii sumelor în cauză, nu mai are nici o pretenție.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție,

atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.** (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

6.3. Curtea Constituțională a României care a statuat cu valoare de principiu că **„principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit, recunoscându-se dreptul la diferență”.** (Vezi Decizia nr.70 din 15 decembrie 1993, Decizia nr.307 din 27 decembrie 1994, Decizia nr.139 din 19 noiembrie 1996, Decizia nr.20/2000, Decizia nr.49/2000, Decizia nr.126/2000, Decizia nr.151/2000 și altele)

6.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.5. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată.

6.6. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.7. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.8. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constituive ale Art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.9. Din acest punct de vedere, sub aspectul circumstanței concretizate într-un tratament diferit, care întrunește elementul constitutiv al art.2 alin.1, generic deosebire, restricție, excludere, preferință, și care față de obiectul dedus soluționării trebuie să fie materializat, Colegiul director reține că fapta de discriminare este circumstanțiată, în opinia petentei, prin neacordarea gratuității de transport de către societățile reclamate, pe ruta Pitești-București și retur. Raportat la elementele constitutive ale faptei de discriminare, prevăzută în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, Colegiul Director ia act că potrivit definiției discriminării, tratamentul diferit trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit datorită unui criteriu.

6.10. Colegiul Director constată că legiuitorul a instituit o serie de facilități pentru persoanele cu handicap grav sau accentuat. Potrivit legii nr. 448 din 6 decembrie 2006, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, în speță art. 24 alin.1 și alin.3: „Persoanele cu handicap grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, (...), cu autobuze (...), pentru 12 călătorii dus-întors pe an calendaristic” iar “Persoanele cu handicap accentuat beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, (...) cu autobuzele (...), pentru 6 călătorii dus-întors pe an calendaristic”.

6.11. Potrivit H.G. nr. 680/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, Art. 9: “Biletul de călătorie gratuită pentru persoanele cu handicap și asistenții personali sau însoțitorii acestora, precum și cupoanele statistice se completează de către utilizator, cu cerneală sau pix cu pastă, cu numele și prenumele persoanei beneficiare, stația de plecare și stația de destinație și se prezintă pentru viză la casele de bilete ale stațiilor sau agențiilor de voiaj de cale ferată, fluvial sau auto înainte de începerea călătoriei. Casierul stației sau

agenției (...) auto va reține cuponul statistic și va elibera biletul de călătorie gratuită. (2) Biletul de călătorie gratuită și cupoanele statistice vor purta ștampila DGASPC care le eliberează. (3) La controlul biletelor de călătorie, utilizatorul va prezenta atât biletul de călătorie gratuită, cât și actul de identitate. Persoanele care nu pot justifica utilizarea biletelor speciale de călătorie gratuită sunt considerate ca fiind fără legitimație de călătorie și vor fi tratate în conformitate cu reglementările în vigoare”.

6.12. În conformitate cu art. 10 din H.G. nr. 680/2007: „Decontarea biletelor de călătorie gratuită pentru transportul interurban se va efectua lunar de DGASPC care au eliberat biletele, pe baza decontului și a centralizatorului însoțit de cupoanele statistice, la tarifele sau în quantumul stabilit prin convenția încheiată cu societățile comerciale de transport interurban. (2) Operatorii de transport interurban răspund de realitatea și exactitatea datelor prezentate, în condițiile prevăzute de lege”.

6.13. Colegiul observă că la dosarul cauzei au fost depuse înscrisuri ce atestă că părțile reclamate au efectuat demersuri în sensul decontării contravalorii taloanelor de călătorie gratuită pentru persoane cu handicap, ceea ce indică faptul că părțile reclamate, în genere, acordă astfel de facilități. Reclamata S.C. Lucky Tour atestă acest fapt prin facturile fiscale depuse în vederea decontării, pentru lunile mai și iunie 2009, în valoare de 8772 RON, respectiv 8189 RON. De asemenea, reclamata Dacos SRL arată că aproximativ 100.000 de clienți călătoresc, în baza unor legi speciale, cu preț redus și gratuitate, între care un număr de 15.660 persoane cu dizabilități, 1.392 nevăzători, 82.176 pensionari etc.

6.14. Pe de altă parte, Colegiul reține că petenta a depus, ca probe, la dosar copie după biletele de transport achiziționate la preț integral, în data de 22.06.2009. Acest fapt nu este contestat de părțile reclamate. Reclamata Dacos S.R.L. arată că urmare investigației interne desfășurate cu privire la situația invocată de petentă, s-a stabilit că operatoarea de agenție a solicitat documentația necesară, potrivit procedurilor de acordare a gratuității. Reclamata S.C. Lucky Tour arată că a contactat petenta și a restituit contravaloarea biletului, aceasta precizând în mod expres că nu are alte pretenții.

6.15. Pornind de la premisa că petenta este persoană cu handicap și intră sub incidența prevederilor legii nr. 448 din 6 decembrie 2006, Colegiul observă, totuși, că fondul plângerii și susținerile contradictorii ale părților sunt circumscrise respectării, respectiv nerespectării procedurii de acordare a gratuității ce presupune anumite obligații atât în sarcina beneficiarilor cât și a operatorilor de transport. Însă circumstanțele particulare ale speței nu sunt de natură a releva că între starea de handicap a petentei și refuzul ipotetic la solicitarea sa ar fi existat un raport de cauzalitate corelativ unui element de comparabilitate care ar putea induce existența unei situații analoage, între persoane care au fost tratate diferit, în sensul prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată.

6.16. Acest aspect este determinat în speță de faptul că, practic, Colegiul este chemat să se pronunțe asupra unei situații sub aspectul justificării drepturilor subiective ale petentei, ce decurge din modalitatea de aplicare a legii, respectiv da prevederilor art. 24 din legea nr. 448/2006, coroborat normelor metodologice de

aplicare stabilite prin H.G. nr. 680/2007. Or, această situație excede incidenței prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.17. De altfel, Colegiul observă că potrivit prevederilor Art. 100 alin.1 lit. a din legea nr. 448 din 6 decembrie 2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare: „(1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează: a) nerespectarea dispozițiilor (...) art. 24 (...) cu amendă de la 3.000 lei la 9.000 lei”. Potrivit art. 100 alin.2 din legea nr. 448/2006 republicată: “Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor contravenționale prevăzute la alin. (1) lit. a (...) se fac de către personalul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, împuternicit prin ordin al președintelui acesteia”.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. Clasarea dosarului;

3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

4. O copie a hotărârii se va transmite părților P T , cu domiciliul în S.C. Dacos S.A., cu sediul în Râmnicu Vâlcea, Calea București, nr.267, jud. Vâlcea; S.C. Lucky Trans Tour S.R.L, cu sediul în Miovene – Argeș, str. Părăști, nr.52, jud. Argeș

5. O copie a hotărârii se va transmite spre informare Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului- Comisariatul Regional pentru Protecția Consumatorilor Argeș, cu sediul în Pitești, str. Zorilor, nr. 22.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU - Membru

PANFILE Anamaria – Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

Data redactării 30.10.2009

Redactat G.D., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

